

Mother & Child Project

Οικογενειακός Προγραμματισμός (Family Planning)

Εκπόνηση: Γεώργιος Παπαδομανωλάκης,
Γυναικολόγος

ΟΡΙΣΜΟΣ

Οικογενειακός προγραμματισμός είναι η παροχή πληροφοριών και μέσων ώστε κάθε άτομο να μπορεί να καταστήσει την αναπαραγωγικότητα του εκούσια, υπεύθυνα και τελικώς συνειδητή.

Στόχος οικογενειακού προγραμματισμού

Ο οικογενειακός προγραμματισμός στοχεύει στην:

- ▶ Επίλυση δημογραφικών προβλημάτων.
- ▶ Μείωση του αριθμού των εκτρώσεων.
- ▶ Αντιμετώπιση της υπογονιμότητας.
- ▶ Πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων.
- ▶ Προαγωγή της υγείας της μητέρας και του παιδιού.

Ο οικογενειακός προγραμματισμός δίνει έμφαση στην:

- ▶ Αποφυγή ανεπιθύμητων γεννήσεων.
- ▶ Πρόκληση επιθυμητών γεννήσεων.
- ▶ Καθορισμό του αριθμού των παιδιών στην οικογένεια.
- ▶ Ρύθμιση του μεσοδιαστήματος μεταξύ των κυήσεων.
- ▶ Έλεγχο του χρόνου κυήσεως σε σχέση με την ηλικία των γονέων.

Ιστορική αναδρομή

- ▶ Στις ΗΠΑ το 1921 η Margaret Sanger συγκρότησε τον πρώτο **Σύνδεσμο Ελέγχου των Κυήσεων** βοηθώντας ζευγάρια να γίνουν γονείς, δίνοντας βοήθεια σε όσους πάσχουν από στειρότητα καθώς και οδηγίες για τις προγαμιαίες σχέσεις.
- ▶ Το 1930 πραγματοποιήθηκε στη Ζυρίχη η πρώτη **Διεθνής Συνάντηση για Έλεγχο των Γεννήσεων**, όπου έλαβαν μέρος εκπρόσωποι 12 χωρών. Αντικείμενο της συνάντησης αυτής ήταν κυρίως η αντισύλληψη και η στειρότητα. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ιδρύεται η **Διεθνής Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού (IPPF)**.

Ιστορική αναδρομή

- ▶ Το 1968 το Παγκόσμιο Συνέδριο των Δικαιωμάτων διακηρύττει το δικαίωμα των γονέων να επιλέγουν τον αριθμό και τον χρόνο της γέννησης των παιδιών καθώς και το δικαίωμά τους στην κατάρτιση και πληροφόρηση στον τομέα αυτόν.
- ▶ Τέλος το 1969 ο Ο.Η.Ε. αποφασίζει ότι τα μέλη - κράτη του, όχι μόνο πρέπει να εξασφαλίζουν τις απαραίτητες γνώσεις, αλλά και τα κατάλληλα μέσα για τον έλεγχο της γονιμότητας.

Ιστορική αναδρομή

- ▶ Στην Ελλάδα πρώτος ο καθηγητής κ. Λούρος ιδρύει το 1973 την ελληνική Εταιρία Οικογενειακού Προγραμματισμού στο Νοσοκομείο Αλεξάνδρα, ενώ το 1976 ιδρύεται η Εταιρία Οικογενειακού Προγραμματισμού και το 1985 η Ελλάδα αποκτά αντιπρόσωπο στην Διεθνή Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού.
- ▶ Το 1980 νομοθετείται στην Ελλάδα ο Οικογενειακός Προγραμματισμός.

Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα

Σήμερα υπάρχουν περίπου 40 κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα τα οποία παρέχουν:

- ▶ Εκπαίδευση και συμβουλευτική στον Οικογενειακό Προγραμματισμό.
- ▶ Μέσα αντισύλληψης.
- ▶ Αγωγή υπογονιμότητας.
- ▶ Εκπαίδευση όσον αφορά τις γενετήσιες σχέσεις.
- ▶ Πρόληψη έναντι κακοηθειών.
- ▶ Συμβουλευτική όσον αφορά τον γάμο.
- ▶ Συμβουλευτική όσον αφορά την υιοθεσία.

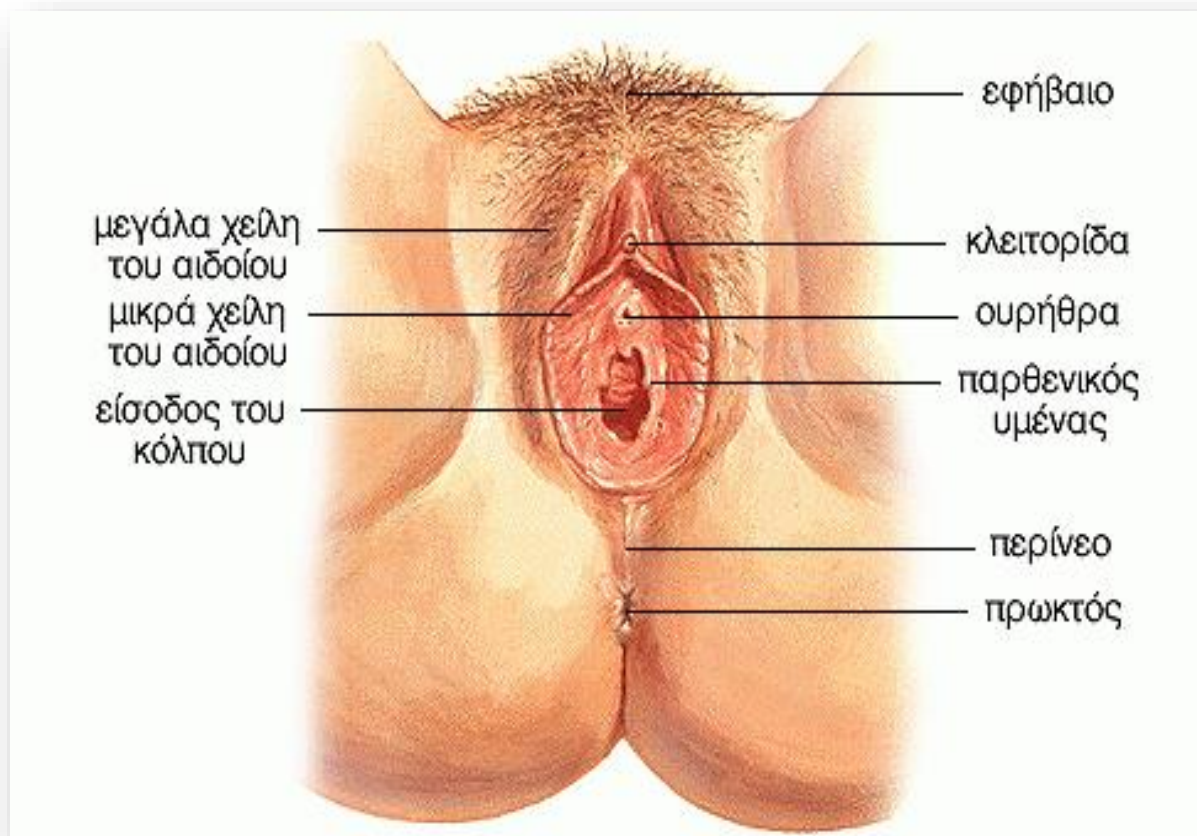
Ανατομία γεννητικών οργάνων γυναίκας

▶ Εξωτερικά γεννητικά όργανα

- Εφηβαίο
- Μεγάλα χείλη
- Μικρά χείλη
- Κλειτορίδα
- Στόμιο ουρήθρας
- Παρθενικός υμένας
- Γυναικείοι αδένες

Ανατομία γεννητικών οργάνων γυναίκας

Ανατομία γεννητικών οργάνων γυναίκας

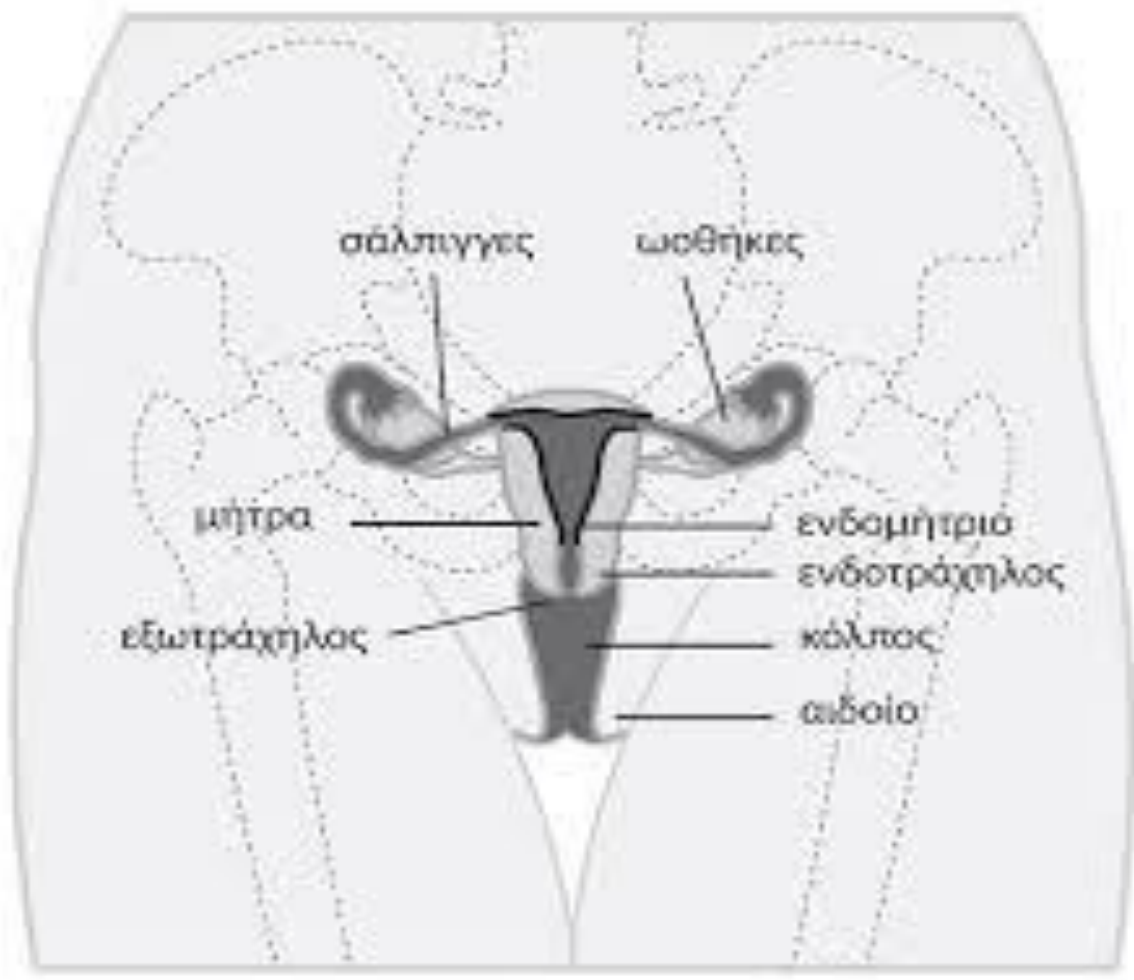

▶ Εσωτερικά γεννητικά όργανα

- Κόλπος
- Μήτρα
- Σάλπιγγες
- Ωοθήκες

Ανατομία γεννητικών οργάνων γυναίκας

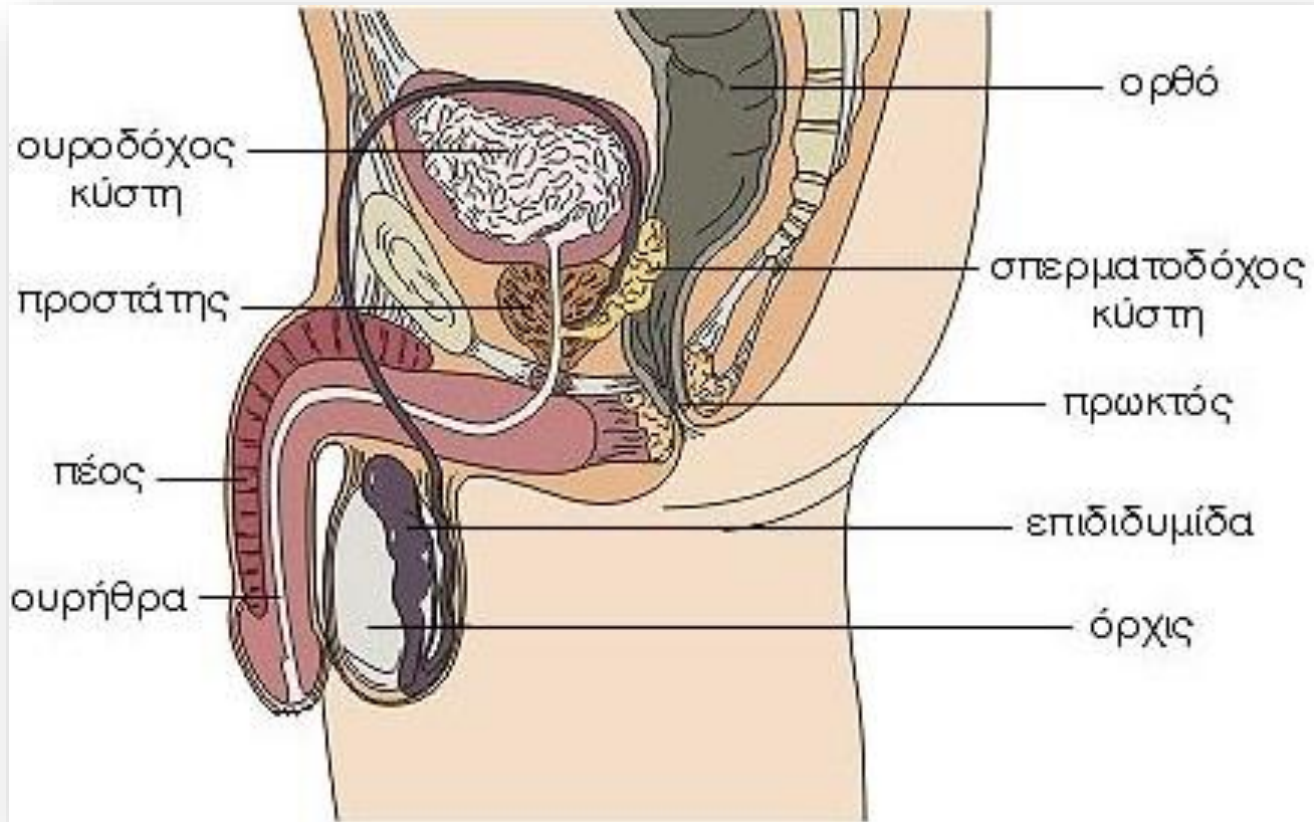

Ανατομία γεννητικών οργάνων άνδρα

- ▶ Τα γεννητικά όργανα του άνδρα είναι τα εξής:
 - Πέος
 - Όρχεις
 - Επιδιδυμίδα
 - Σπερματικός πόρος
 - Σπερματοδόχες κύστες
 - Προστάτης

Ανατομία γεννητικών οργάνων άνδρα

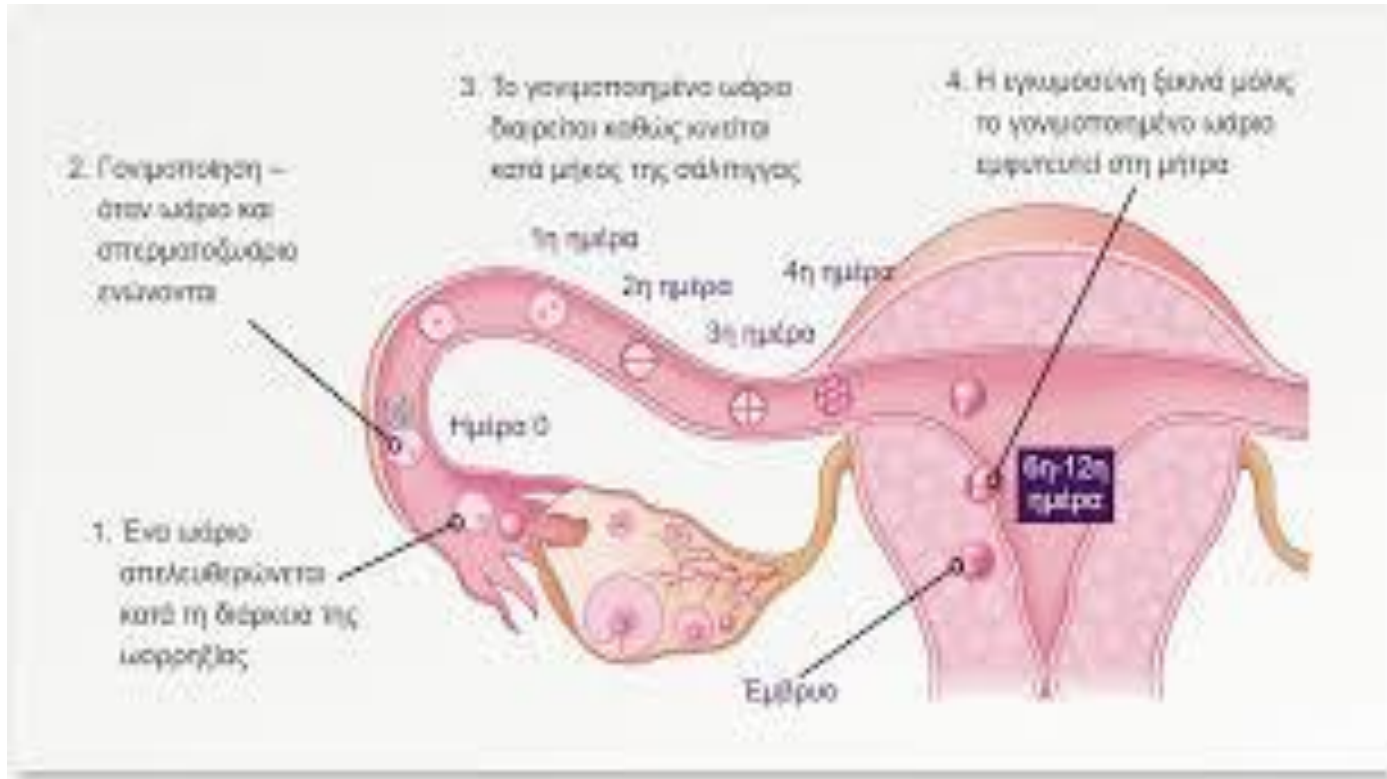

Διαδικασία σύλληψης

- ▶ Όταν το ωάριο, που απελευθερώνεται από τις ωοθήκες συναντήσει υπό κατάλληλες συνθήκες το σπερματοζωάριο και ενωθούν αυτό ονομάζεται γονιμοποίηση.
- ▶ Η γονιμοποίηση συνήθως πραγματοποιείται στις σάλπιγγες.
- ▶ Στην συνέχεια και ενώ το γονιμοποιημένο ωάριο συνεχώς πολλαπλασιάζεται, οδηγείται στην μήτρα και ενώνεται σε αυτήν, διαδικασία που ονομάζεται εμφύτευση. Εφόσον επιτευχθεί η εμφύτευση ξεκινάει η κύηση.

Διαδικασία σύλληψης

Αντισύλληψη

- ▶ Αντισύλληψη είναι κάθε μέθοδος ή συσκευή που χρησιμοποιείται για την πρόληψη της εγκυμοσύνης.

Κριτήρια για την επιλογή μεθόδου αντισύλληψης

- ▶ Αποδοχή
- ▶ Αποτελεσματικότητα
- ▶ Αριθμός συντρόφων / προστασία από σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- ▶ Κόστος / πρόσβαση
- ▶ Κίνητρο και αυτοπειθαρχία
- ▶ Ασφάλεια / κίνδυνος
- ▶ Λόγοι ηθικοί, θρησκευτικοί, προσωπικοί, οικογενειακοί και τρόπος ζωής.

Μέθοδοι αντισύλληψης

Οι μέθοδοι αντισύλληψης περιλαμβάνουν:

- ▶ ορμονικά αντισυλληπτικά
- ▶ μέθοδο φραγμού
- ▶ ενδομήτρια σπειράματα
- ▶ συμπεριφορικές μεθόδους
- ▶ στείρωση

Μορφές ορμονικής αντισύλληψης

- ▶ Δισκία (οιστρογόνα / προγεσταγόνα)
- ▶ Προγεστερόνη per os
- ▶ Προγεστερόνη ενέσιμη
- ▶ Υποδόρια εμφυτεύματα στεροειδών
- ▶ Κολπικοί δακτύλιοι που απελευθερώνουν οιστρογόνα / προγεσταγόνα ή προγεσταγόνα
- ▶ Ενδομήτριες συσκευές που ελευθερώνουν προγεσταγόνο
- ▶ Χάπι επόμενης ημέρας (επείγουσα αντισύλληψη)
- ▶ RU 486 (εκτρωτικό χάπι / επείγουσα αντισύλληψη)

Αντισυλληπτικά δισκία

- ▶ Τα αντισυλληπτικά δισκία μπορεί να περιέχουν συνδυασμό οιστρογόνου - προγεστερόνης ή μόνο προγεστερόνη (μίνι χάπι).
- ▶ Τα αντισυλληπτικά δισκία εμποδίζουν την ωορρηξία, την ανάπτυξη του ενδομητρίου και την ρευστοποίηση της τραχηλικής βλέννας.
- ▶ Πριν την έναρξη των αντισυλληπτικών χαπιών απαιτούνται σωστό ιατρικό και γυναικολογικό ιστορικό και πιθανόν κάποιες εξετάσεις όπως ψηλάφηση μαστών, τεστ ΠΑΠ και αιματολογικές εξετάσεις (πηκτικότητας αίματος, χοληστερίνης, ηπατικοί δείκτες).

Αντισυλληπτικά δισκία

- ▶ Οι συσκευασίες περιέχουν 21 χάπια και λαμβάνεται ένα χάπι την ημέρα. Στην συνέχεια διακόπτεται η λήψη του χαπιού και μετά από 3-4 ημέρες εμφανίζεται η έμμηνος ρύση. Την όγδοη ημέρα από την διακοπή μπορεί η γυναίκα να ξεκινήσει το πρώτο χάπι της επόμενης συσκευασίας.
- ▶ Σήμερα υπάρχουν συσκευασίες με 28 χάπια εκ των οποίων τα πρώτα 7 δεν περιέχουν κάποια ορμόνη ώστε να διευκολύνεται η σωστή λήψη των χαπιών. Υπάρχουν και δισκία που περιέχουν συνδυασμό οιστρογόνων με Cyprotenone και χρησιμοποιούνται σε έφηβες με ακμή, υπερτρίχωση, Σ.Π.Ω. και διαταραχές εμμήνου ρύσεως.

Αντισυλληπτικά δισκία

Mother & Child Project

Παρενέργειες από την λήψη των δισκίων

- ▶ Αίσθημα ζάλης
- ▶ Θρομβώσεις
- ▶ Ναυτία και έμετος
- ▶ Πονοκέφαλος
- ▶ Μερική αύξηση του σωματικού βάρους
- ▶ Μεσοκυκλικές αιμορραγίες
- ▶ Αίσθημα τάσης στους μαστούς
- ▶ Μείωση της libido

Πλεονεκτήματα

- ▶ Χαμηλή δοσολογία
- ▶ Ασφάλεια
- ▶ Αποτελεσματικότητα
- ▶ Θεραπευτικές ιδιότητες (ρύθμιση κύκλου, δυσμηνόρροια, υπερτρίχωση, μείωση εμμήνου ρύσεως)

Αντενδείξεις αντισυλληπτικών δισκίων

Απόλυτες αντενδείξεις

- ▶ Αδιάγνωστη αιμορραγία
- ▶ Ηπατική νόσος
- ▶ Υπέρταση
- ▶ Υπερλιπιδαιμία
- ▶ Ιστορικό θρομβοπενικής νόσου
- ▶ Εστιακή ημικρανία ή και σχετιζόμενη με διαταραχές οράσεως
- ▶ Δρεπανοκυτταρική αναιμία
- ▶ Αναγκαστική ακινητοποίηση
- ▶ Όγκοι οιστρογονοεξαρτώμενοι

Σχετικές αντενδείξεις

- ▶ Νοσήματα του κολλαγόνου
- ▶ Διαταραχές πήκτικότητας
- ▶ Πορφυρία
- ▶ Κάπνισμα
- ▶ Επιληψία
- ▶ Παχυσαρκία
- ▶ Νεανικός διαβήτης
- ▶ Βαριά καρδιοπάθεια
- ▶ Σύγχρονη λήψη φαρμάκων όπως κορτικοστεροειδή, βαρβιτουρικά, αμπικιλλήνη.

Mother & Child Project

Προγεστερόνη ενέσιμη

- ▶ Πρόκειται για ενέσεις με μεδροξυ -
προγεστερόνη που αποτρέπουν την
ωθηλοκορρηξία και γίνονται ενδομυϊκώς
150mg ανά τρίμηνο.

Προγεστερόνη ενέσιμη

Υποδόρια Συσκευασία (Norplant)

- ▶ Πρόκειται για μονήρη ράβδο 4cm και διαμέτρου 2mm που τοποθετείται μετά από τοπική αναισθησία στην έσω επιφάνεια του βραχίονα και μπορεί να παραμείνει έως και 3-5 χρόνια.

Διαδερμικά επιθέματα

- ▶ Τοποθετούνται στην κοιλιά, τον κορμό ή τους γλουτούς, η γυναίκα το αλλάζει κάθε εβδομάδα και θα πρέπει να το διατηρεί επί 3 εβδομάδες όσο δηλαδή ένας κύκλος.
- ▶ Τα επιθέματα αυτά περιέχουν μικρές ποσότητες συνδυασμού οιστρογόνων και προγεστερόνης.

Wearing the Patch

The contraceptive patch can be worn on four places on your body.

Abdomen

Upper Outer Arm

Upper Torso
(front or back, but not your breast)

Buttocks

Source: Ortho-McNeil Pharmaceutical, 2001.

Κολπικός δακτύλιος

- ▶ Πρόκειται για ένα μικρό δακτύλιο τον οποίο τοποθετεί η γυναίκα μόνη της στην περιοχή του κόλπου, τον διατηρεί για 3 εβδομάδες και με την έναρξη της περιόδου αφαιρείται. Θεωρείται ασφαλής μέθοδος αρκεί να γίνει σωστά η τοποθέτησή του.

Κολπικός δακτύλιος

Step 2: Choose a position that is comfortable for you.

Step 3: Press the opposite sides of NuvaRing[®] together and gently insert it.

Step 4: NuvaRing[®] can be positioned anywhere inside the vagina.

Χάπι της επόμενης ημέρας / επείγουσα αντισύλληψη

- ▶ Πρόκειται για χορήγηση ενός ή δυο δισκίων προγεστερόνης (λεβονοργεστρέλης) ή αντιπρογεσταγόνου (ουλιπριστάλης) όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο μέσα σε 72 ώρες από την σεξουαλική επαφή.

Ru 486 (Μιφεπριστόνη)

- ▶ Πρόκειται κατ' ουσία για εκτρωτικό χάπι.
- ▶ Δίδεται ένα χάπι όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο σε 120 ώρες από την σεξουαλική επαφή.

Μέθοδοι φραγμού

- ▶ Ανδρικό προφυλακτικό
- ▶ Γυναικείο προφυλακτικό
- ▶ Διάφραγμα
- ▶ Τραχηλικό κάλυμμα
- ▶ Αντισυλληπτικό σφουγγάρι εμποτισμένο με σπερματοκτόνο

Ανδρικό προφυλακτικό

- ▶ Το ανδρικό προφυλακτικό θα πρέπει να τοποθετηθεί στο πέος ενώ είναι σε στύση και αποτελεί ένα φυσικό φραγμό στην είσοδο των σπερματοζωαρίων στον κόλπο.
- ▶ Το ποσοστό αποτυχίας της μεθόδου αυτής κυμαίνεται από 5-15%.
- ▶ Έχει το πλεονέκτημα ότι προσφέρει έως ένα βαθμό μια προστασία έναντι των σεξουαλικών μεταδιδόμενων νοσημάτων και το μειονέκτημα του είναι ότι μπορεί να προκαλέσει αλλεργίες, εμποδίζει την πλήρη ικανοποίηση και απαιτεί διακοπή της σεξουαλικής πράξης για να τοποθετηθεί.

Ανδρικό προφυλακτικό

Επίσης πρέπει να αποφεύγεται η παράλληλη χρήση με το προφυλακτικό:

- ▶ Λαδιών / γαλακτωμάτων
- ▶ Βαζελίνης
- ▶ Αντιμυκητιασικών αλοιφών
- ▶ Οιστρογόνων τοπικής χρήσης

Ανδρικό προφυλακτικό

Γυναικείο προφυλακτικό

- ▶ Τοποθετείται στο εσωτερικό του κόλπου πριν την επαφή και στερεώνεται στην σωστή θέση με δυο δακτύλιους που διαθέτει στην αρχή και στο τέλος του.
- ▶ Ο εσωτερικός δακτύλιος εισέρχεται στο βάθος του κόλπου ενώ ο εξωτερικός παραμένει εκτός του κόλπου. Αφαιρείται μετά το τέλος της επαφής.

Γυναικείο προφυλακτικό

Γυναικείο προφυλακτικό

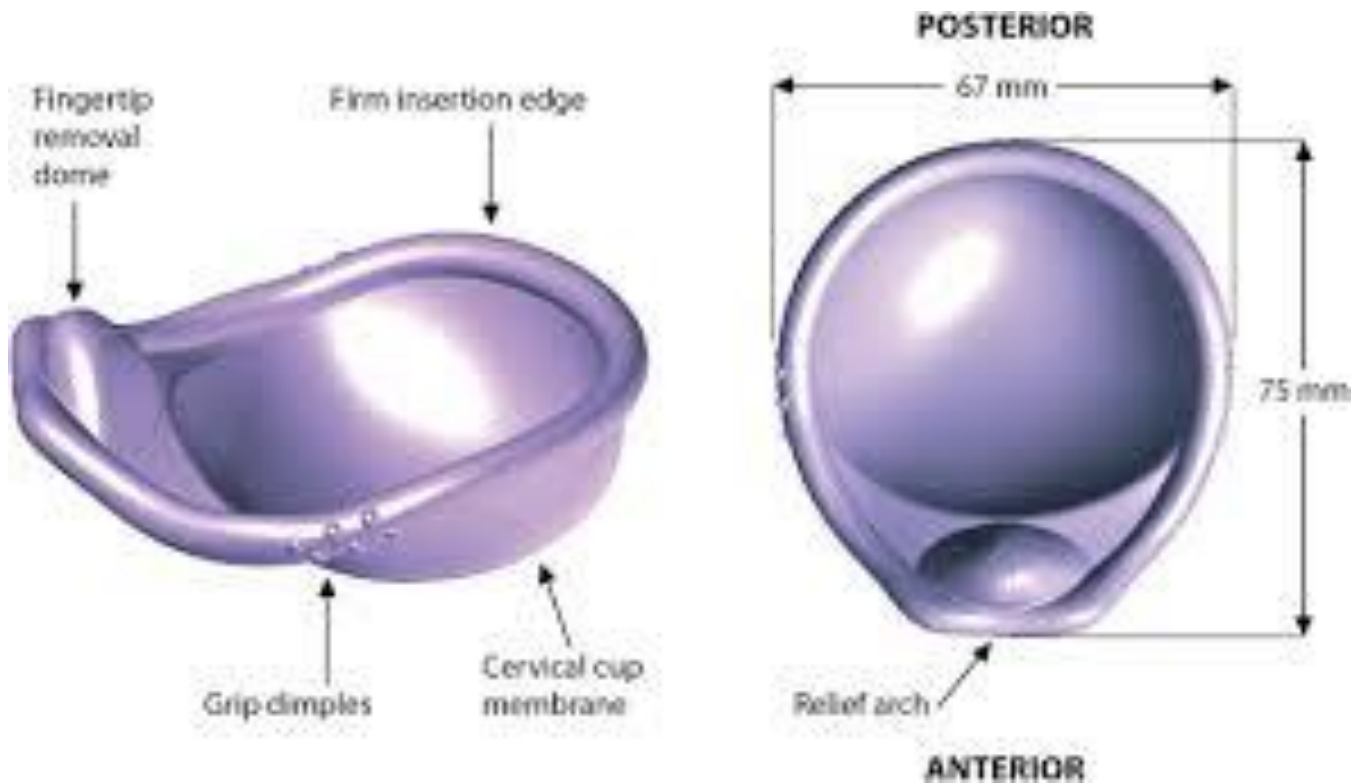
Διάφραγμα

- ▶ Πρόκειται για αβαθή κάψα με ένα εύκαμπτο δακτύλιο του οποίου το πρόσθιο χείλος τοποθετείται πίσω από την ηβική σύμφυση και το οπίσθιο στον οπίσθιο κοιλικό θόλο.
- ▶ Έχει διάφορα μεγέθη, γι' αυτό απαιτείται γυναικολογική εξέταση από γυναικολόγο που θα καθορίσει το κατάλληλο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί με σπερματοκτόνο.
- ▶ Τοποθετείται πριν την επαφή και πρέπει να παραμείνει στην θέση του μέχρι τουλάχιστον 6-8 ώρες από το τέλος της επαφής.

Διάφραγμα

Αντισυλληπτικό σφουγγάρι με σπερματοκτόνο

- ▶ Το αντισυλληπτικό σφουγγάρι με σπερματοκτόνο μπορεί να εισαχθεί στον κόλπο μέχρι 24h πριν την επαφή, τοποθετείται πάνω από τον τράχηλο και αναιρείται όχι νωρίτερα από 6h μετά την επαφή.
- ▶ Το ποσοστό επιτυχίας κυμαίνεται από 12% (άτοκες) έως 24%.

Αντισυλληπτικό σφουγγάρι με σπερματοκτόνο

Τραχηλικό κάλυμμα

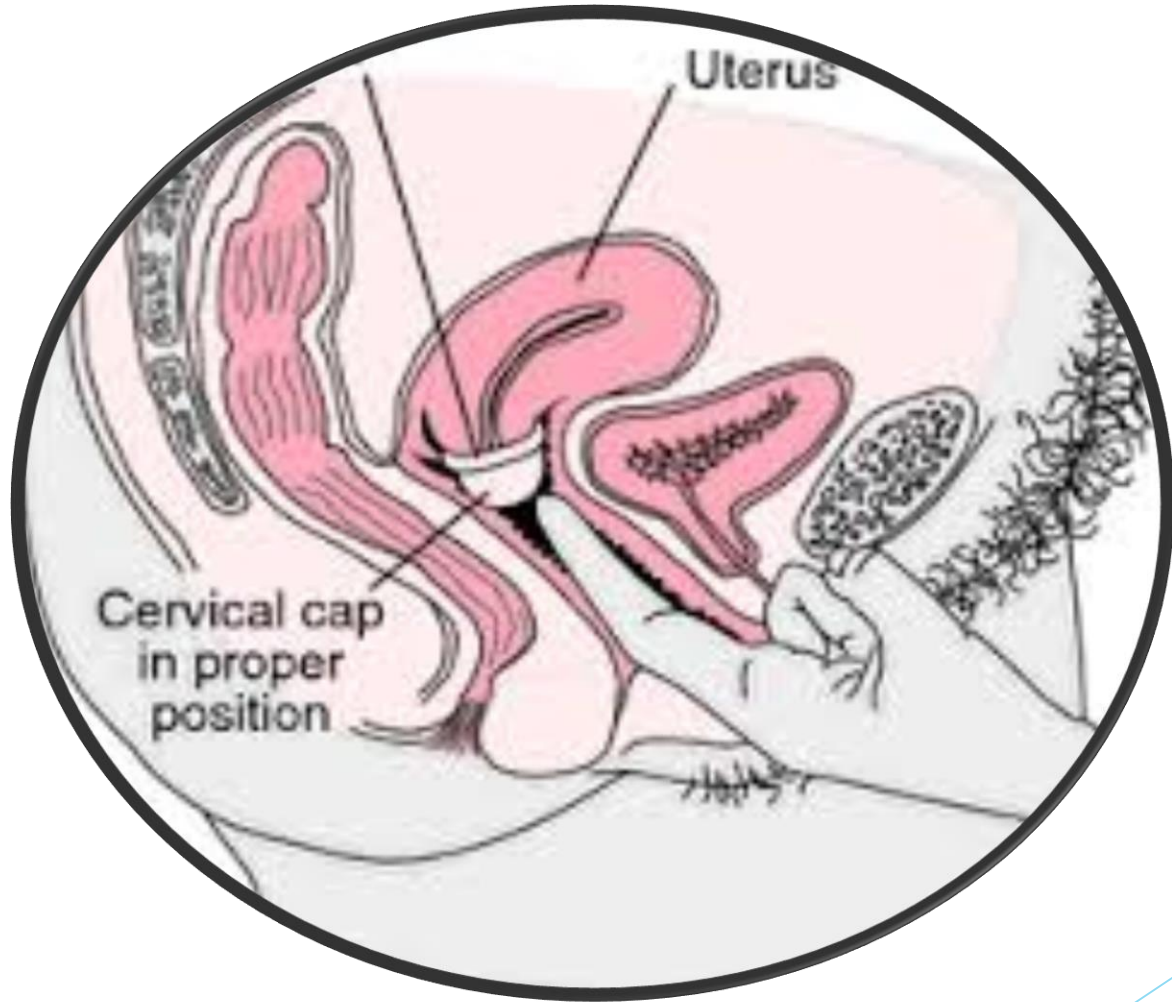
- ▶ Τοποθετείται στον τράχηλο πριν την επαφή και αφαιρείται όχι νωρίτερα από 6-8 ώρες από το τέλος της επαφής.
- ▶ Έχει σχήμα τραχήλου γι' αυτό και δεν εφάπτεται σωστά σε τράχηλους με ακανόνιστο σχήμα ή ουλές.

Τραχηλικό κάλυμμα

- ▶ Υπάρχουν διάφορα μεγέθη τραχηλικών καλυμμάτων και ο γυναικολόγος είναι εκείνος που θα προσδιορίσει το σωστό.

Τραχηλικό κάλυμμα

Ενδομήτρια σπειράματα

- ▶ Πρόκειται για μικρές σε μέγεθος συσκευές σε σχήμα T, που περιέχουν χαλκό και τοποθετούνται στο εσωτερικό της μήτρας και δεν επιτρέπουν την εμφύτευση του εμβρύου.

Ενδομήτρια σπειράματα

- ▶ Τοποθετούνται από γυναικολόγο και μπορούν να παραμείνουν για πολλά χρόνια (3-9 χρόνια) αναλόγως το σκεύασμα.
- ▶ Κάποια σπειράματα διαθέτουν και προγεσταγόνο προσφέροντας πολύ καλά αποτελέσματα αντισύλληψης.

Συμπεριφορικές μέθοδοι

- ▶ Μέθοδος ρυθμού
- ▶ Θερμοκρασία σώματος
- ▶ Έλεγχος τραχηλικής βλέννης
- ▶ Διακεκομμένη επαφή
- ▶ Αποχή
- ▶ Θηλασμός

Μέθοδος ρυθμού

- ▶ Πρόκειται για απλή και ελάχιστα αποτελεσματική μέθοδο.
- ▶ Σε γυναίκες με σταθερό κύκλο 26-32 ημερών συνίσταται η αποχή από την 8η έως και την 19η ημέρα.

Θερμοκρασία σώματος

- ▶ Η θερμοκρασία του σώματος μια ημέρα πριν την ωορρηξία πέφτει κατά 0,2-0,4C ενώ μετά την ωορρηξία αυξάνεται κατά 0,4-0,5C και διατηρείται έτσι μέχρι και 2-3 ημέρες πριν την περίοδο.
- ▶ Οι ημέρες κοντά στην ωορρηξία πρέπει να αποφεύγονται ώστε να αποφευχθεί η εγκυμοσύνη.
- ▶ Η θερμοκρασία του σώματος μπορεί να επηρεασθεί από πολλούς παράγοντες (ιώσεις, νυχτερινή εργασία κλπ).

Έλεγχος τραχηλικής βλέννης

- ▶ Πριν την ωορρηξία η τραχηλική βλέννη είναι ρευστή και διαυγής ενώ μετά γίνεται παχύρρευστη και θολερή.

Διακεκομμένη επαφή

- ▶ Ο άνδρας αποσύρεται από τον κόλπο πριν την εκσπερμάτωση.
- ▶ Εξαρτάται από τον αυτοέλεγχο και την ικανότητα του άνδρα να αποσυρθεί έγκαιρα.

Στόχος οικογενειακού προγραμματισμού

▶ Αποχή

Πλήρης αποχή από ερωτικές επαφές.

▶ Θηλασμός

Ο θηλασμός προκαλεί ανωοθυλακιορρηξία και αμηνόρροια. Ο αποκλειστικός θηλασμός τους πρώτους 6 μήνες προσφέρει αντισύλληψη με ποσοστό επιτυχίας που φθάνει το 98%. Σε περίπτωση μη αποκλειστικού θηλασμού το ποσοστό μειώνεται σημαντικά.

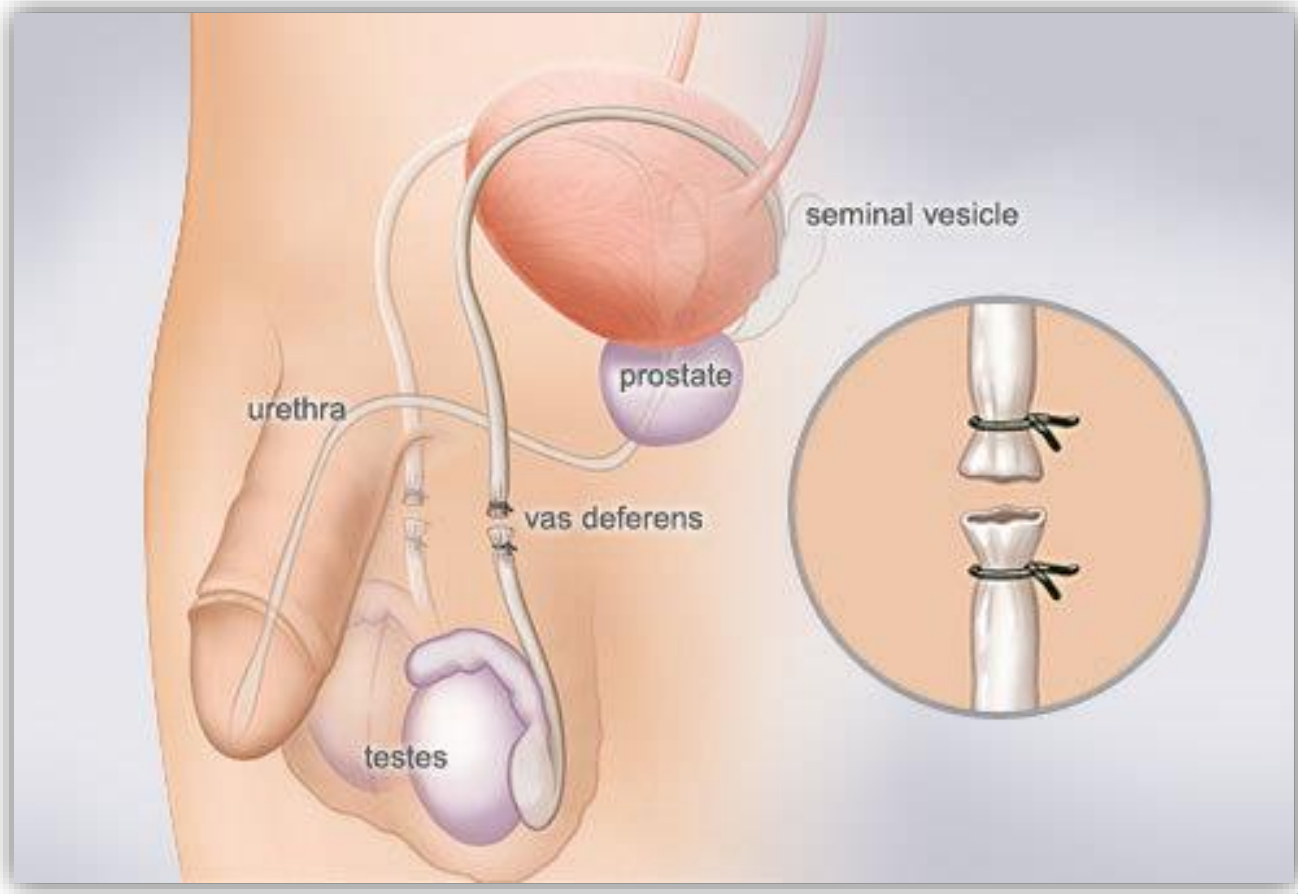

Στείρωση

- ▶ Πρόκειται για χειρουργική επέμβαση και αποτελεί μόνιμη αντισύλληψη.
- ▶ Μπορεί να πραγματοποιηθεί και στον άνδρα και στη γυναίκα.
- ▶ Στον άνδρα πραγματοποιείται η επέμβαση της βασεκτομής και στην γυναίκα η επέμβαση της απολίνωσης σαλπίνγων.

Ανδρική στέρωση

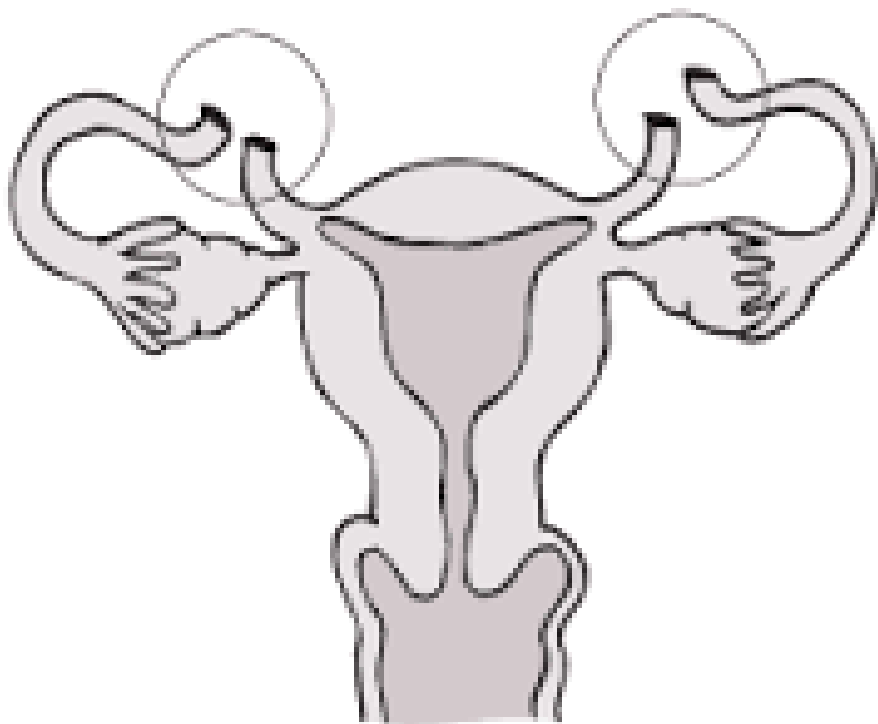

Γυναικεία στείρωση

Female Sterilization

Υπογονιμότητα

- ▶ Υπογονιμότητα ορίζεται η αδυναμία ενός ζευγαριού για γονιμοποίηση μετά από 1 έτος στην διάρκεια του οποίου είχαν φυσιολογικές σεξουαλικές σχέσεις.
- ▶ Παρουσιάζεται στο 15% των ζευγαριών και μπορεί να οφείλεται σε έναν ή περισσότερους παράγοντες από τη γυναίκα, τον άνδρα ή και τους δυο μαζί.

Αίτια υπογονιμότητας

- ▶ Διαταραχές σάλπιγγες / περιτόναιο / ωοθήκες (20-25%)
 - Φλεγμονές (γονόκοκκος και χλαμύδια)
 - Μετεγχειρητικές συμφύσεις
 - Ενδομητρίωση

- ▶ Διαταραχές της ωοθηλακορρηξίας (15-20%)
 - Βλάβη στον άξονα Υποθαλάμου - Υπόφυση - Γονάδων
 - Παθήσεις θυρεοειδούς
 - Παθήσεις επινεφριδίων
 - Φάρμακα

Αίτια υπογονιμότητας

▶ Διαταραχές στον τράχηλο (10%)

- Φλεγμονές (χρόνιες, τραχηλίτιδες, τραχηλίτιδα από μυκόπλασμα)
- Ανατομικά αίτια (επέμβαση στον τράχηλο, βίαιες αποξέσεις τραχήλου με καταστροφή της βλέννης)
- Ανοσολογικά αίτια (αντισπερματοζωαρικά αντισώματα)

▶ Διαταραχές στην μήτρα (9%)

- Σύνδρομο Asherman, πολύποδες, ινομιώματα

▶ Διαταραχές από τον κόλπο (σπάνια)

- Δυσπαρεύνια, φλεγμονές, στενώσεις - διαφράγματα

Αίτια υπογονιμότητας

▶ Διαταραχές από τον άνδρα (30-50%)

Προκαλούν έλλειψη ή μικρή ποσότητα σπερματοζωαρίων, σπερματοζωάρια κακής κινητικότητας ή με μη φυσιολογικό σχήμα. Μπορεί να οφείλονται ή σε ενδοκρινολογικές ανωμαλίες (Σύνδρομο Kalman) ή σε ανώμαλη λειτουργία των όρχεων (λόγω κρυπορχίας, κορσοκήλης, φλεγμονών, τραυμάτων, γονιδιακών / χρωμοσωματικών νοσημάτων, φαρμάκων, ακτινοβολίας, ιδιοπαθή) ή σε αποφράξη των εκφορητικών οδών.

Διαγνωστική προσέγγιση (Γυναίκα)

- ▶ Λεπτομερές ιστορικό αμφοτέρων
- ▶ Κλινική εξέταση αμφοτέρων (βάρους σώματος, τριχοφυΐα, μαστούς)
- ▶ Γυναικολογική εξέταση
 - επισκόπηση κόλπου - τραχήλου
 - αμφίχειρη γυναικολογική εξέταση
 - υπέρηχος έσω γεννητικών οργάνων
 - Huhner test (δοκιμασία διαβατότητας τραχηλικής βλέννης από τα σπερματοζωάρια)
 - Υστεροσκόπηση, Υστεροσαλπιγγογραφία, Λαπαροσκόπηση
 - Ορμονικός / ενδοκρινολογικός έλεγχος
 - Θερμοκρασία σώματος
 - Βιοψίες ενδομητρίου
 - Χρωμοσωμικός / γονιδιακός έλεγχος

Διαγνωστική προσέγγιση (Άνδρας)

- ▶ Σπερμοδιάγραμμα
- ▶ Ορμονικός / ενδοκρινολογικός έλεγχος
- ▶ Καλλιέργεια σπέρματος
- ▶ Βιοψία όρχεως
- ▶ Χρωσωμικός / γονιδιακός έλεγχος
- ▶ Ανοσολογικός έλεγχος
- ▶ Υπερηχογράφημα

Θεραπεία

- ▶ Η θεραπευτική αγωγή εξαρτάται από το αίτιο της υπογονιμότητας, το προσδόκιμο αποτέλεσμα της αγωγής σε συνάρτηση με τον χρόνο που επιθυμούν το αποτέλεσμα, την ηλικία της γυναίκας και μπορεί να είναι:
 - Φαρμακευτική (φλεγμονές, διαταραχών θυροειδής)
 - Εγχειρητική (συμφύσεις, πολύποδες, ινομύματα)
 - Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή (ορμονική θεραπεία, εξωσωματική γονιμοποίηση με ή χωρίς δωρεά σπέρματος ή ωαρίου, παρένθετη μητέρα)

Εκπαίδευση όσον αφορά τις γενετήσιες σχέσεις

- ▶ Στα περισσότερα κέντρα υπάρχει ειδικός ψυχολόγος που μπορεί να δώσει συμβουλές όσον αφορά την σεξουαλικότητα και τις σεξουαλικές συμπεριφορές. Υπάρχει πάντα γιατρός ο οποίος συμβουλεύει για ασφαλείς γενετήσιες σχέσεις, δίδοντας πληροφορίες όσον αφορά την αντισύλληψη και την προστασία από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

- ▶ Βακτηριακής αιτιολογίας
 - μαλακό έλκος
 - χλαμύδια
 - βουβωνικό κοκκίωμα
 - γονόρροια
 - σύφιλη
- ▶ Παρασιτικής αιτιολογίας
 - φθειρίαση εφηβαίου
 - ψώρα
- ▶ Πρωτοζωικής αιτιολογίας
 - τριχομονάδες
- ▶ Ιογενής αιτιολογίας
 - έρπης
 - λοίμωξη HPV
 - Μολυσματική τέρμιθος
 - Ηπατίτιδα Β
 - Ηπατίτιδα C
 - HIV
- ▶ Μυκητιασικής αιτιολογίας
 - καντιντίαση

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

- ▶ Τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα μπορούν να οδηγήσουν σε φλεγμονές, καρκίνο του τραχήλου της μήτρας ακόμα και στον θάνατο.
- ▶ Επίσης μπορούν να δημιουργήσουν προβλήματα στον τοκετό ή και να μεταδοθούν στα νεογνά.

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

- ▶ Γι' αυτό τον λόγο η αποφυγή και η προστασία έναντι των σεξουαλικών μεταδιδόμενων νοσημάτων αποτελούν πρωταρχικό μέλημα των ατόμων που ασχολούνται με τον οικογενειακό προγραμματισμό.

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

► Τον σημαντικότερο ρόλο στην προστασία από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα παίζει το προφυλακτικό. Φυσικά και οι άλλες μέθοδοι φραγμού της αντισύλληψης προσφέρουν προστασία έως κάποιο βαθμό. Στα κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού υπάρχει επίσης ενημέρωση για τον προγεννητικό έλεγχο και την σημασία του.

Προβλήματα έναντι κακοηθειών

- ▶ Στα κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού ενημερώνονται οι γυναίκες για το τεστ- ΠΑΠ (πότε και πώς πραγματοποιείται), που αποτελεί προληπτική μέθοδο έναντι του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας. Επίσης τις περισσότερες φορές υπάρχει και η δυνατότητα πραγματοποίησής του.
- ▶ Οι γυναίκες ενημερώνονται και για τον καρκίνο του μαστού, τη σημασία της ψηλάφησης του μαστού, πώς γίνεται η ψηλάφηση και πότε καθώς και για τον ρόλο της μαστογραφίας στην έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του μαστού.

Γενετική συμβουλή

- ▶ Κάποια κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού διαθέτουν γενετιστή που μπορεί να ενημερώσει τα ζευγάρια για γονιδιακές / χρωμοσωμικές ανωμαλίες που οι ίδιοι ή κάποιο από τα παιδιά τους έχουν ή μπορεί να έχουν.

Συμβουλευτική όσον αφορά τον γάμο και όσον αφορά την υιοθεσία

- ▶ Όσον αφορά τον γάμο, οι μελλοντικοί γονείς ενημερώνονται για τις υποχρεώσεις των γονέων και τον ρόλο του κάθε γονέα στην οικογένεια. Δίδονται συμβουλές που αφορούν παιδιά που μεγαλώνουν σε μονογονεϊκές οικογένειες.
- ▶ Δίδονται συμβουλές για το πώς μπορούν τα ζευγάρια που το επιθυμούν να υιοθετήσουν ένα παιδί, ποιες είναι οι προϋποθέσεις, ποια είναι η ακριβής νομοθεσία και ποιες διαδικασίες πρέπει να ακολουθηθούν.

Επίλογος

Συμπεραίνουμε επομένως, ότι ο ρόλος του οικογενειακού προγραμματισμού είναι υψίστης σημασίας διότι συμβάλλει στην υγεία της μητέρας και του παιδιού, μειώνει τις ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες και επομένως και τις εκτρώσεις. Βοηθά στην αντιμετώπιση της υπογονιμότητας, στην πρόληψη των αφροδίσιων νοσημάτων και γενικά επιθυμεί τη δημιουργία οικογενειών από ευτυχισμένους γονείς με επιθυμητά υγιή και ευτυχισμένα παιδιά.

Βιβλιογραφία

- ▶ Μαιευτική και γυναικολογία του Αριστείδη Αντσακλή
- ▶ Gynecology του Williams
- ▶ Κατευθυντήριες οδηγίες για την φροντίδα των ασθενών της Α΄ μαιευτικής και γυναικολογικής κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
- ▶ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C>
- ▶ <http://www.aretaielio-obgyn.com/el/departments/family-planning.html>
- ▶ http://www.esdy.edu.gr/Files/006_Koinoniologias/oikogeneiakos%20programmatismos%20kai%20antisyllipsi.pdf
- ▶ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%8D%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CF%88%CE%B7>
- ▶ <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/seyp/nos/2009/AugenakiMaria,GenitsaridiEleni,ZampoulakiMaria/attached-document-1285836788-603448-31627/Augenaki2009.pdf>
- ▶ http://www.iatrikionline.gr/EL_M_2-2004/7.htm

Εικόνες

- ▶ http://www.care.gr/media/enc/body/72_ctg_ext_female_genitalia.png
- ▶ <http://www.diakomanolis.com/mediaupload/women/anatomia/img2.jpg>
- ▶ http://pelmasoft.com/uplds/image/osta/Anatomia_Physiologia%2030.jpg
- ▶ <http://www.ellaonepharmacists.gr/hra-uploads/sites/35/2013/12/Graphs-Pharma8.jpg>
- ▶ <http://s.enet.gr/resources/2010-03/clipboard01-22-thumb-large.jpg>
- ▶ <http://s.hswstatic.com/gif/pregnant-depo-1.jpg>
- ▶ <http://www.mariestopes.org.za/wp-content/uploads/2015/06/Implant-Contraceptive.jpg>
- ▶ <https://i.ytimg.com/vi/PNCComslOR3g/hqdefault.jpg>
- ▶ http://www.storknet.com/cubbies/birthcontrol/images/13_01_pu_02.gif